

Phát triển du lịch Thái Nguyên: thực trạng và giải pháp

Ngô Thị Huyền Trang

Nguyễn Văn Huy

Bùi Thị Thanh Hương

Trường Đại học Kinh tế & QTKD, Đại học Thái Nguyên

Tóm tắt: Trong những năm gần đây, du lịch Thái Nguyên đã đạt được những thành tựu đáng kể, số lượng khách du lịch đến với Thái Nguyên ngày càng tăng. Với việc sở hữu nhiều điểm du lịch hấp dẫn, phong cảnh sơn thủy hữu tình, cùng với những nét văn hóa đặc trưng của các dân tộc khác nhau, du lịch Thái Nguyên đang ngày càng mở rộng. Thái Nguyên là một tỉnh được đánh giá là giàu tiềm năng du lịch, đặc biệt là các giá trị văn hóa truyền thống của các dân tộc, các khu du lịch cộng đồng và sinh thái.

Từ khóa: Du lịch, truyền thống, thực trạng, Thái Nguyên

1. Đặt vấn đề

Thái Nguyên là tỉnh có phía Bắc tiếp giáp với Tỉnh Bắc Kạn, phía tây giáp với Tỉnh Vĩnh Phúc và Tỉnh Tuyên Quang, phía đông giáp với các Tỉnh Lạng Sơn và Bắc Giang và phía nam tiếp giáp với Thủ đô Hà Nội. Với vị trí địa lý là một trong những trung tâm chính trị, kinh tế của khu Việt Bắc nói riêng, của vùng trung du miền núi đông bắc nói chung, Thái Nguyên là cửa ngõ giao lưu kinh tế xã hội giữa vùng trung du miền núi với vùng đồng bằng Bắc bộ.

Cùng với vị trí trung tâm của Việt Bắc, Thái Nguyên còn là nơi hội tụ nền văn hóa của các dân tộc miền núi phía Bắc, là đầu mối các hoạt động văn hóa, giáo dục của cả vùng núi phía Bắc rộng lớn. Thái Nguyên phù hợp với phát triển các loại hình có sự tham gia của cộng đồng như du lịch sinh thái, du lịch cộng đồng hay du lịch nông thôn.

Ngày 25/12/2016, Tổng cục du lịch đã quyết định thông qua quy hoạch tổng thể phát triển du lịch của tỉnh Thái Nguyên, theo đó, tỉnh Thái Nguyên tập trung phát triển các loại hình du lịch cộng đồng, du lịch sinh thái. Đồng thời xác định phát triển du lịch Thái Nguyên giai đoạn 2020 sẽ trở thành mục tiêu trọng điểm trong phát triển du lịch của cả nước.

2. Thực trạng phát triển du lịch Thái Nguyên

Du lịch Thái Nguyên đang từng bước gặt hái được nhiều thành công. Sự thành công này được thể hiện qua các mặt như sau:

- Cơ sở kinh doanh lưu trú: Từ năm 2010 đến năm 2015, số lượng cơ sở lưu trú tại tỉnh Thái Nguyên tăng lên đáng kể, đặc biệt là từ năm 2013 cho đến nay. Các cơ sở kinh doanh lưu trú tại tỉnh Thái Nguyên chủ yếu là nhà nghỉ, số lượng này chiếm 96,6% trong tổng số các cơ sở kinh doanh lưu trú dành cho khách du lịch.

Sự biến động của các cơ sở lưu trú được thể hiện theo bảng 1.

Bảng 1 Các cơ sở lưu trú tại tỉnh Thái Nguyên (2010-2015)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Khách sạn	55	49	49	55	42	45
Nhà nghỉ	420	432	460	501	881	1292

Nguồn: Niên giám thống kê tỉnh Thái Nguyên năm 2015

Như vậy, số lượng nhà nghỉ trên toàn tỉnh chiếm một số lượng khá đông. Hiện nay, tính đến tháng 12/2016, toàn tỉnh thái nguyên đã có thêm 5 khách sạn đi vào hoạt động, trong đó có 1 khách sạn 4 sao, 1 khách sạn 3 sao và 3 khách sạn 2 sao, nâng tổng số khách sạn của toàn tỉnh là 50 khách sạn. Trong đó, có 1 khách sạn 4 sao, 4 khách sạn 3 sao, 10 khách sạn 2 sao còn lại là khách sạn 1 sao. Với đối tượng khách chủ yếu là khách tham gia hội nghị hội thảo và các khách đến Thái Nguyên du lịch làng chè và du lịch sinh thái Hồ Núi Cốc.

Hiện nay toàn tỉnh có 8058 phòng nghỉ phục vụ cho du khách trong đó có 1794 phòng khách sạn và 6264 phòng theo phương thức nhà nghỉ với 12.254 giường để phục vụ cho du khách.

Được đánh giá là một trong những dịch vụ mang lại nguồn thu lớn nhất, dịch vụ lưu trú đã đóng góp phần lớn vào doanh thu của ngành du lịch và dịch vụ.

Bảng 2. Doanh thu của các cơ sở lưu trú (2010-2015)

	Đơn vị: Tỷ đồng					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Nhà nước	19,0	19,7	17,6	3,5	3,8	4,3
Tập thể	-	0,6	0,9	1,0	1,1	1,2
Tư nhân	50,8	52,7	55,9	60	65,8	91,2
Cá thể	36,1	36,1	65,2	91,4	100,5	116,0
Nước ngoài	-	-	-	-	4,3	4,9

Nguồn: Niên giám thống kê tỉnh Thái Nguyên năm 2015

Theo bảng 2, chúng ta thấy rằng, doanh thu của dịch vụ lưu trú phân theo loại hình kinh tế chủ yếu có

được từ các đơn vị ngoài nhà nước bao gồm các tập thể, tư nhân và các cá thể. Trong đó, đóng góp lớn nhất chính là từ các đơn vị tư nhân. Tại Thái Nguyên, các đơn vị kinh doanh dịch vụ lưu trú không thuộc đơn vị nhà nước rất nhiều. Đảng bộ tỉnh Thái Nguyên cũng khuyến khích các cá nhân tham gia vào hoạt động phát triển du lịch, chính vì vậy, doanh thu từ các cá thể có xu hướng tăng nhanh trong những năm gần đây. Tuy nhiên, tại Thái Nguyên, sự biến động doanh thu này không ổn định. Những năm trước đây, hầu như không thu hút được các đơn vị đầu tư từ nước ngoài, nhưng từ năm 2014 đến nay, du lịch tỉnh Thái Nguyên đã thực hiện ký kết thực hiện dự án phát triển khu du lịch Hồ Núi Cốc với trung tâm phát triển du lịch Canada, theo đó, tỉnh Thái Nguyên tập trung phát triển các loại hình du lịch Cộng đồng, du lịch sinh thái và du lịch hội hợp.

- Cơ cấu khách: Theo thống kê của tỉnh Thái Nguyên, số lượng khách du lịch đến với Thái Nguyên qua các năm có sự thay đổi, tuy nhiên chủ yếu là khách du lịch nội địa, có rất ít khách du lịch quốc tế. Điều này có thể được lý giải do cơ sở hạ tầng của ngành du lịch chưa đáp ứng được nhu cầu phát triển du lịch, các điểm cũng như tuyến du lịch chưa thực sự thu hút được khách, các chính sách hỗ trợ chưa nhiều đồng thời, chất lượng phục vụ cũng là một bài toán nan giải cần có lời giải đáp trong thời gian tới.

Bảng 3. Số lượng khách đến với Thái Nguyên (2010-2015)

Đơn vị: Nghìn người

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Trong nước	516,8	722,49	750,1	819,4	1098,5	1190,7
Quốc tế	11,4	12,7	13,2	14,4	15,1	17,8

Nguồn: Niên giám thống kê tỉnh Thái Nguyên năm 2015

Số lượng khách du lịch trong nước đến với Thái Nguyên, đặc biệt là khách du lịch trong nước có xu hướng tăng đều, từ năm 2010 đến năm 2015, số lượng khách trong nước tăng đến 130,3 %. Đặc biệt là số lượng khách năm 2011 có sự tăng đột biến là do năm 2011, Thái Nguyên lần đầu tiên tổ chức Festival trà quốc tế. Đây được coi là bước tiến lớn trong hoạt động phát triển du lịch. Chính nhờ có sự kiện này mà rất nhiều khách du lịch trong nước biết tới Thái Nguyên, cũng nhờ có hoạt động này mà rất nhiều điểm cũng như tuyến du lịch Thái Nguyên được khai thác, mang lại nguồn lợi rất lớn cho tỉnh Thái Nguyên. Tính đến hết tháng 12/2015, toàn tỉnh Thái Nguyên có 989,4 nghìn ngày khách lưu trú, trong đó có 964,4 nghìn ngày là khách du lịch trong nước và 24,9 nghìn ngày là khách du lịch quốc tế. Điều này có thể cho thấy rằng, đối tượng khách chủ yếu của tỉnh chính là khách trong nước.

- Kinh doanh lữ hành: Hiện tại, toàn tỉnh Thái Nguyên có 15 doanh nghiệp kinh doanh trong lĩnh vực lữ hành, trong đó toàn bộ là các đơn vị kinh doanh cá nhân. Năm 2015, doanh thu từ hoạt động kinh doanh lữ hành là 18 nghìn tỷ. Các doanh nghiệp chủ yếu hoạt động về các dịch vụ vận chuyển, đặt phòng và các dịch vụ bổ sung.

Tuy nhiên, hiện nay, một thực trạng cho thấy, mặc dù có nhiều thành tựu nhưng du lịch Thái Nguyên phát triển chưa tương xứng với tiềm năng hiện có của địa phương, quy mô các hoạt động du lịch nhỏ, không đa dạng, chất lượng các loại hình du lịch chưa cao, chưa thực sự hấp dẫn du khách, đặc biệt là du khách nước ngoài. Đóng góp của du lịch cho sự phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh chưa được như mong muốn, hiệu quả hoạt động kinh doanh của ngành du lịch còn thấp.

3. Giải pháp phát triển du lịch Thái Nguyên

Thái Nguyên xác định phát triển du lịch phải theo hướng phát triển bền vững, do vậy, việc đưa ra các giải pháp phải mang tính cụ thể và phù hợp với sự phát triển hiện tại của du lịch Thái Nguyên. Để có thể thúc đẩy hơn nữa sự phát triển về du lịch, cần thực hiện một số biện pháp như sau:

- Ưu tiên các dự án đầu tư về cơ sở vật chất và kỹ thuật hạ tầng cho du lịch đã được quy hoạch của tỉnh. Các dự án cần được thực hiện theo đúng tiến độ, dưới sự giám sát của các cơ quan quản lý. Tỉnh cũng cần tập trung xây dựng các cơ chế, chính sách phù hợp với điều kiện cụ thể để thu hút các nhà đầu tư vào hợp tác đầu tư phát triển du lịch; huy động sự tham gia của cộng đồng, khai thác sản phẩm du lịch bản làng văn hóa, lịch sử, du lịch sinh thái

- Tập trung nâng cao chất lượng các dịch vụ cung cấp cho du khách, đặc biệt là chú trọng đầu tư xây dựng các tour du lịch, các cơ sở lưu trú như khách sạn hay các cơ sở kinh doanh ăn uống. Điều này là yếu tố quan trọng để có thể thu hút được khách du lịch cũng như giữ chân được khách du lịch khi đến với Thái Nguyên.

- Cần tăng cường liên kết hợp tác với các địa phương khác và giữa các doanh nghiệp trong tỉnh với nhau và với các doanh nghiệp ngoài tỉnh để phát triển du lịch. Thái Nguyên không có nhiều điều kiện để thu hút khách du lịch. Vì vậy, việc liên kết với các địa phương khác, các công ty du lịch khác, biến Thái Nguyên thành một điểm dừng chân, một mắt xích trong tour, tuyến du lịch được xem là giải pháp trước mắt cũng như lâu dài để thu hút khách du lịch đến Thái Nguyên./.

Tài liệu tham khảo

1. Niên giám thống kê tỉnh Thái Nguyên-2015
2. Nguyễn Văn Đình (2008), “giáo trình kinh tế du lịch”, NXB Lao động và xã hội.
3. Tài liệu hướng dẫn du lịch cộng đồng- Viện nghiên cứu và phát triển ngành nghề nông thôn Việt Nam, tháng 12/2012.
4. Thainguoyentourism.vn